

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piat'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jol'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anu lu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 8.

Dumineca, 28 Ianuariu | 9 Februaru

1879.

1842 si 1879.

Brasiovu, 27 Ianuariu (28 Febr.)

Tóte se repetu in lumea acést'a nu e nimic nou sub sóre. Asia si incercarile de maghiarisare nu sunt noue. Inainte numai cu treidieci si siette de ani, candu betranii nostri scrieau 1842, scolarii lui Szechényi si Wesselényi, intielegendu reu invetiaturile ce le capetara dela ei, facura cá diet'a feudala din Transilvania se creeze unu articulu de lege, care nu avea de scopu nici mai multu nici mai puçinu, decatu introducerea limbei maghiare in bisericile romanesci. Astadi scriemu 1879 si avemu de a face c'unu proiectu de lege, care emana dela unu guvern esitu din sinulu unei partide careia 'i place a se numi „liberala constitutionala“, acestu proiectu tinde la introducerea limbei maghiare in tóte scolile romanesci. Cei dela 1842 voieau se ajunga deodata la scopu, cei dela 1879 voiescu se proceda mai incetu, „dér' mai siguru“. Eri au introdusu limb'a in tóte oficiele publice in comitate, in comuna, in tóte asiediamintele statului, astadi voiescu se-o introduce in tóte scolile si déca le-ar' succede s'ar' gandi mane a-o introduce si in tóte bisericile. La 1842 s'au gasitu romani devotati binelui natiunei cu totu sufletulu lor, fórte puçini la numeru dér' plini de entusiasmu si de curagiu pentru santa causa a carei fideli sacerdoti erau. Astadi dupa treidieci si siette de ani numerulu acelora din sinulu poporului nostru, cari potu se véda si se auda, s'a indiecit. Fivoru conscii si romanii de astadi de sant'a loru datorria, de a luá in aperare limb'a, cultura si institutiunile poporului romanu?

A dubitá intr'acést'a ar' fi a comite o crima in contra consciintiei de sine a poporului nostru. Desi nu ne potemu indoi dér', cá romanii dela 1879 inca voru fi la inaltimea chiamarei lor, aflamu de bine a aduce din anulu acél'a indepartatu unu esemplu de iubire si alipire cátra natiunea s'a si institutiunile ei, de care ar' fi bine se se insufletiesca cu deosebire preotii nostri.

Unu stimatu amicu alu nostru ne-a facutu adeca atenti la unu interessantu actu istoricu ce s'a publicatu in diuarulu „Federatiunea“ Nr. 50 din 1871. Acestu actu este o scrisóre a fericitului metropolitu Alesandru St. Siulutiu, prin care in 1842, candu erá inca vicariu alu Silvaniei, provocá clerulu romanu de ambe confessiunile si prin elu natiunea intréga, la pasi solidari in contra incercarei de maghiarisare a bisericilor romanesci. Nu potemu introduce mai bine actulu memoratu decatu reproducendu cuvintele, cu cari l'a insoçitu „Federatiunea“ la prim'a lui publicare: „Ilu publicamu — dise ea — pentru cá se véda nepotii, ce au patitu batranii si cá se scie, ce au lucratu unii dintre ei, candu erau „rari nantes in gurgite vasto“ aceia, cari se fi avutu sperantia, cu atatu mai puçinu curagiulu de a intreprinde ceva pentru viitorulu natiunei. . . Dia publicarea actului va resultá celu puçinu recunoscerea adevérului, cá déca atunci, candu natiunea romana gemea in servitute si numai unii rari lucróferi mai aveau sperantia de a-o scapa de perire, acuma, candu ori-si cumu, dér' celu puçinu poporulu nu mai e marfa, dóra nu ar' fi nici pecatu, nici crima o lucrá toti si mai cu de adinsulu in interessulu natiunei si a nu se codi, care in cátrau si numai atunci a se aratá, candu e trebuintia de romani la cutare oficiu, cá se inainteze pe socotól'a natiunei, in acestu casu, vedi bine, cá romanu. . . .“

Acuma lasamu se urmeze scrisórea memorata: „Nr. 131. A vicario foraneo Sylvaniae. Reverendissimo Theodoro Serény, parochu gr. cat. oppidi Fagaras, archidiacono a. Venetiensi et districtus Fogarasiensis vicario foraneo, s. sedis consistorialis assessori, domino in Christo fratri colendissimo, in stricte officiosis, per Cibinium Fogarasini. — Prea onorate domnule vicariu colega! si frate in Christosu pretiuite! — Ce furtuna grea se redica

se intunece si aceea puçina lumina a sórelui, care de sub miriadele negriloru nuori a vécuriloru trecute, incepú a lucí pe ceriulu romanu — din novelele, care ne publica (lescu) operatele dietei tieriei si proiectele maghiariloru, sciu cá ai veditu; esistentia natiiei nóstre, cultur'a si religi'a cu poternicia introducere a limbei maghiare insusi in bisericile, catedrele si cartile nóstre, in cea de pre urma perire a primejdii se aducu, nu fara calcarea juris naturae et publici gentium, si punerea sub pecióre a renduelei cei D-dieesci, care prin s. Paulu apost. la Rom. 12 v. 12—26 si acolo s'a spusu, unde dise, cá mai bine este a grai unu cuventu cu intielegere, decatu mii fara intielesu.

„Ce intunecare si orbire si misieletate au adusu in cleru si in tóta nati'a romana introducerea litereloru si limbei strame in literatur'a si bisericile romane nu'i limba se póta esplicá; nici lacremi destule se se póta plange. — Cá de unu blastemu si anathema din ceriu pentru pecatele nóstre si a natiiei nóstre pogorite, si-duce nati'a aminte de fapt'a lui Alexandru principulu Moldaviei, carele la vicelanulu svatu alu lui Teoctistu Bulgarulu, lapedandu literere stramosiesci, imbracá cartile bisericesci cu sdrantie straine, si facú nati'a muta si órba cu limba mastiha, la care anatema urmá alt'a, articululu tieriei Comp. Const. III. R. I. Tit. II. Art., si acumu, candu incepuse nati'a cá dintr'o bóla grea a se sculá si dintr'o temnitia fara ferestri intunecósa a esí la lumina, éra sbiciulu peccatorulu nóstre cá asemenea góna si intunerecu i se pregatesce celoru dintaiu.

„Spre impededarea reului si primejdiei acestei mari, care nu numai religiei, dér' mai virtosu la tóta nati'a amenintia cu surpare, precumu nici o potere fisica nu voimu a intrebuintia, decatu morala a umilitei rogari acolo unde se cade, asia lucru nefindu numai a religiei, ci a intregi natiiei, socotescu, cá rogarea care in treb'a acést'a trebuie la santita Maiestate si la staturile tieriei indreptata, se se faca cu intielesulu a tótei natiiei intr'unu soboru mixtu-religionarionationalu.

„Dreptu aceea, fiindu-cá ardet Ucalegon, et periculum est in mora, avendu prea onorat'a Domnia Ta, nu numai cá vicariu episcopescu, si cá decanu, a priveghea pentru binele religiei si alu culturei nationali(cesti), officiose si fratieste amu voia a te cercá si te rogá, cá precumu eu despre partea mea cá vicariu si decanu voiu face, asia si prea onorat'a fr. Ta pre prea luminatulu domnu episcopu se'lu rogi si se ceri, cá:

„In obiectulu acesta atingundu-se lucrulu de tóta nati'a romanésca si de ambe religie resaritului, prea luminatulu dom. nostru episcopu fara zabava se se intieléga cu celalaltu prea luminatu domnu episcopu romanu dela Sibiiu, si fiindu periculum in mora, au prin deputati au insusi in persónele sale (ce ar' fi mai bine), au bateru prin o suplica la tronulu Maiestatei se se róge, cá articululu dietei de acumu pentru introducerea limbei maghiare in bisericile si in cartile bisericesci se se milostivésca a nu 'lu sanctioná(lui), ci cá unu prea bunu domnitoriu si parinte se se milostivésca a ascultá in treb'a acést'a antaiu si rogarea si reflexia natiiei si a clerului romanu de ambe partile, cá jure naturae et publico gentium nici o natiie acela jus nu póte avea, cá la cealalta natiie fara voi'a ei, usulu limbei sale de natura si de Ddiu datu, se 'lu póta cu poterea — via facti — fara de a ascultá et alteram partem si fara voi'a ei a schimbá si a o obtrude(lui) mai cu séma in cultu divino, limba straina, spre care s'firsitu se se róge.

„2. Cá se nu póta cineva iscodi acelu prepusu, precumu dér' nati'a nu are scire de rogarea si reflexiile, ce se voru asterne santitei Maiestate se se milostivésca a dá imperatésca facultate ambiloru episcopu, cá se adune unu soboru mixtu-religionarionationalu din deputatii clerului si ai nobilitatei si nenobilitatei romanesci, la care aceste pregatiri, dupa opini'a mea se fia: a) episcopii prin circulariu in tóta tier'a se vestésca obiectulu soborului, care se nu fia altu, decatu, despre limb'a esistentia si cultur'a nationale si bisericiloru nóstre; dupa vestirea acestui obiectu, b) fiesce-care parochu cu poporulu seu se consulta(luesca) si apoi, alegendu doi deputati din batranii satului, unulu din nobilitate (de va fi in satu de nu ambii din nenobilitate), altulu din nenobili cu conclusumulu seu si cu parochulu locului se se duca la soborulu protopopescu, aici éra cu toti consultandu-se se aléga din clerulu tractului doui si din nobilitate, si doui din nenobilitate, éra doui, cari voru fi mai de frunte si mai ales in tractu,

cari cu protopopulu si cu deputatii clerului tractului se mérga la soborulu celu mare in Blasiu spre consultatie de comunu. Mi-aducu aminte, cá atunci, candu episcopii natiiei au alergatu cu instantie in treb'a natiiei la tronulu, cá se póta pre episcopi a 'i aduce in individie si in asuprire au publicatu si au scrisu si la Maiestate, cá aceea e numai factulu neodihnnirii unora din cleru, nati'a nu scie de aceea nimica; — dreptu aceea dér' de se va face asia precumu mai susu amu disu sub acestu prepusu nu potu cadé episcopii séu clerulu, ci va vedé Maiestatea in rogarea aceea voi'a de comunu a tóta nati'a. — Despre alta cu osebitu onoru fratiescu remanu alu prea onoratei fr. tale. — Sium-leu, 18 Martie 1842. — Credinciosu in Christosu frate Alesandru St. Siulutiu m. p, vicariulu Silvaniei.“

Braslovu 26 Ianuarie (7 Febr.) v. 1879.

Si astadi suntemu in placut'a positiune de a impartasi cetitoriloru nostri unu faptu imbucuratori. Ni se spune adeca, cá Prea Santiele loru Metropolitii si episcopii nostri au plecatu toti la Budapest'a si cá acést'a calatoria a Escelentieloru si Ilustritatiloru loru ar' stá in strinsa legatura cu noulu proiectu de lege pentru introducerea limbei maghiare in tóte scolile poporali confessiunali, care proiectu a alarmatu tóta romanimea din Ardealu si din Ungari'a. Ni se asigura totodata, cá Prea Santiele loru, in urm'a marei ingrijiri si indignatiuni, ce a produsu acelu proiectu la toti fii loru sufletesci, ar' fi decisi a depune remonstratiunile loru la peciórele inaltului tronulu Maiestatii Sale.

A fostu in adeveru momentulu supremu cá capii bisericiloru nóstre se intrevina la locurile mai inalte si se se lupte impreuna cu tóta greutatea autoritatii loru in contra acelu proiectu fatalu de maghiarisare, care amenintia chiaru si pacea interna dintre popórele acestoru tieri. Felicitamu pe archierii nostri din totu sufletulu pentru acestu pasu energiosu si le dorimu dela Dumnedieu potere si sanatate cá, insufletiti de spiritulu prea demniloru si neuitatiloru loru antecessori, se lupte necurmatu si cu aceeasi nobila staruintia pentru drepturile, binele si fericirea poporului, a caruia pastori sufletesci sunt, si se nu uite nici unu momentu, cá astadi tóte privirile romaniloru din aceste tieri sunt atintite asupra pasiloru loru!

Cronic'a evenimenteloru politice.

Scirile cele mai noue telegrafice spunu, cá comiteles T a f f e, primindu insarcinarea de a formá unu cabinetu in Austri'a, péna acuma nu a potntu compune unu ministeriu parlamentariu, ba nici unu ministeru pentru Galiti'a nu ia succesu a aflá péna acuma. Intr'aceea desbaterea asupra tractatului dela Berlinu s'a finitu si in cas'a domniloru si asiá voru avé timpu membrii acestei case a se ocupá mai cu de ameruntulu de cestiunea ministeriala si de marea schimbare ce se prepara in gruparea partideloru din Austri'a, mai cu séma déca Cehii voru pasi pe aren'a parlamentului centralu.

Cabinetulu francesu s'a constituitu. Dufauru a demissionatu si ministeriulu s'a formatu sub presiedintia lui W a d d i n g t o n, senatoru si ministru alu afaceriloru straine. Acést'a, se dice, a facutu o buna impressiune la tóte celelalte cabinete. — In 7 l. c. a aparutu mesagiulu presiedintelui G r é v y, care accentuéza, cá guvernulu va ingrigi pentru sustinerea linistei, a siguritatii si a increderei publice, cá va aplicá legile in modu liberalu, va avé grigia pentru mari institutiuni; onórea si interesele tieriei le va conservá cu arma'ta si va veghiá, cá functionarii se nu fia inimizii si calumniatori ai Republicei, guvernulu va sustiené bunele relatiuni cu tierile esterne si 'si va dá silintia se intarésca pacea generala.

* * *

Diuaristic'a straina si sciri telegrafice sosite dela Bucuresci vorbescu de unu nou conflictu intre Romani'a si Russi'a din caus'a delimitarii Dobrogei. Cu greu s'ar' fi potutu esecuta tractatul dela Berlinu cu privire la acest'a provincia, fara ca Russi'a se gasesca vr'unu nodu in papura. Se dice chiaru, ca conflictulu de facia ar' fi forte acutu. Despre causele, ce l'au produstu, scrie „Pester Lloyd“ urmatóriele;

„Ceart'a s'a escatu mai antaiu in sinulu comisiunei europene insarcinate cu regularea fruntarielor Bulgariei. Toti membrii comisiunei, cu singur'a exceptiune a reprezentantului Russiei, au ficsatu unu punctu, cam 800 Yards (400 stanjini, dela Silistri'a, ca granitia. Russi'a s'a opusu. O intielegere nu s'a potutu stabili si lucrulu remase asia câteva septemani. De curéndu a cerutu Russi'a, ca comisiunea se se intr'unésca din nou. Comitele Andrassy a declarat inse, ca la acest'a póte se consimta numai sub conditiunea, ca Russi'a se declare inainte, ca va respecta decisiunea comisiunei, iésa cumu va iesi. Russi'a a refusat a face o asemenea declarare, si a statu mortisiu pe langa aceea, ca nu se póte abate dela punctulu fruntariei cumu a fostu ficsatu de catra representantele seu. Dupa ce s'a doveditu astfeliu, ca ori-ce negociare diplomatica este fora prospectu, guvernulu romanu a datu ordinu generalului Anghelescu, ca se ocupe Arab-Tabi'a, unu micu castelu, camu unu kilometru departe de Silistri'a si chieia acestei fortaretie. Oficierulu rósu, care tienea ocupatu acestu locu, declará, ca n'a primitu nici unu ordinu de a lu predá, si a refusat predarea. In urm'a acest'a si-a cerutu generalulu Anghelescu instructiuni noue dela Bucuresci si a primitu ordinulu se concentreze o putere armata mai mare, spre a ocupa in totu casulu castelulu, de va fi de lipsa, chiaru cu fortia. Acestu ordinu a si fostu esecutatu si facia de puterea armata romana, ce se apropia de castelu, acest'a fu parasitu de catra russi fora resistentia. In diu'a urmatóre primí inse guvernulu romanu intr'unu timpu dela Petersburg si din cuartirulu generalu alu generalului Tottleben provocarea, de a evacua (gol) fora intardiare Arab-Tabi'a. Guvernulu principelui Carolu n'a datu nici o ascultare acestei provocari, ci s'a grabitu din contra, a aduce totu lucrulu inaintea poteriloru semnatare ale tractatului dela Berlinu si a provocatu arbitriulu loru in cestiunea acest'a. Cumu stau astadi lucrurile, nu e de crediutu, ca poterile ar' poté se de nedreptu Romaniei in insusi obiectulu din cestiune.“

Diarele din Romani'a tacu inca asupra acestui nou conflictu diplomaticu, numai „Romani'a Libera“ se exprima in cateva rânduri asupra lui, reclamandu „unirea tuturoru in potriua dusmanului“ si respicandu speranti'a, ca Europ'a nu va ierta pe Russi'a a nesocoti decisiunile sale. „Daily Telegraph“ din Londr'a dice, ca Romani'a e otarita a nu si retrage trupele dela Arabtabia decatu numai deca poterile semnatare ale tractatului de Berlinu voru dá dreptate Russiei si adauge, ca Austri'a si Angli'a apróba portarea Romaniei. O scire mai noua a acestui diuaru spune, ca in urm'a neintielegerei dintre romani si russi guvernulu rusescu a propusu poteriloru de a mutá granitiile Dobrogei cu 10 Kilometre spre apusu in locu de 27 cumu ceruse mai inainte. Se speramu, ca si acestu conflictu se va poté aplaná prin intervenirea Europei fara ca Romani'a se sufere cevasi in urm'a lui! Situatiunea e grava si fratií nostri de dincolo se nu uite nici macaru unu momentu de necesitatea precautiunei prudente si a unirei tuturoru in contra inimiciloru din afara!

Cuvinte de mare insemnatare pentru romani au fostu respicate de caréndu in camera deputatiloru din Rom'a de catra siefulu guvernului italianu, ministrulu-presiedinte Depretis. „Romani'a — dise d. Depretis — este coloni'a nóstra din Orientu, poporulu romanu este carne din carnea nóstra, sange din sangele nostru!“ Inca niciodata pēna acuma nu a portatu unu ministru alu tierei-mame Itali'a, séu a vreunei alte tieri sorore latine unu limbagiu mai mandru, mai demnu si mai amicalu facia de coloni'a romana dela Dunare si Carpata, ca acest'a. „Carne din carnea nóstra, sange din sangele nostru“, câte reminiscintie gloriose din trecutulu nostru nu destépta aceste cuvinte! Unde erá romanii orientali astadi, deca popórele latine din Occidentu ar' fi cunoscutu mai de multu valórea loru, deca s'ar' fi simtitu mai de multu mandre a vindicá pentru sine legaturile de con-

sangenitate cu stranepotii lui Stefanu si Mihaiu? — Respicandu cuvintele de mai susu, ministrulu-presiedinte alu Italiei a voitu se arate marele inconvenientu, ce sta intr'aceea, ca tier'a-mama pēna acuma inca nu a recunoscutu formalu independenti'a statului romanu. Romani'a, adause elu, a devenitu independenta de faptu din momentulu, candu a incetatu de a mai fi tributari'a Turciei si a bine meritatu acest'a independenti'a prin eroismulu si intielepiciunea s'a. Eata cumu esplicá d. Depretis atitudinea de pēna acuma a guvernului italianu facia de Romani'a: „D-nu Cairoii, fostulu ministru de esterne, — dice Depretis — aflandu-se la putere, a tramisu reprezentantului Italiei la Bucuresci scrisorile sale de creantia, cari 'lu acreditau pe lēnga Domnitoriulu Carolu ca ministru plenipotentiaru alu Italiei; apoi a suspendatu inmanarea acelor scrisoni si a luat angagiamentulu de a recunósce Romani'a dintr'odata cu celelalte poteri occidentale, Françia, Germani'a si Angli'a. Elu (Depretis) a mostenitu acest'a situatiune, care nu coresponde cu interesele ambeloru tieri. Depretis arata dupa aceea, ca dispositiunile diverse ale Constitutiunei Romaniei necesitéza modificarea art. 7 pentru a se poté confirmá articulu 44 alu tractatului dela Berlinu. Dér' declaratiunea cuprinsa in discursulu tronului la deschiderea Corpuriloru legiutóre, adresele de respunsu ale celoru dóue camere, recentulu mesagiu domnescu si numirea comisiunei Senatului dau asigurarea, ca guvernulu romanu si reprezentantiu natiunei intielegu necesitatea acestei modificari constitutionale. D. Depretis a finitu cuventarea s'a asiá: „Am cuvinte se credu, ca camerele romane in curéndu voru procede la antai'a cetire pentru convocarea unei Constituante. Itali'a nu are interessu de a vedé prelungindu-se situatiunea actuala a Romaniei facia cu poterile celelalte europene; ea trebuie se fia recunoscuta. Asiádér' ne vomu sili se facemu, ca de-o parte si de alta se potemu ajunge catu mai curéndu la o intielegere.“ — Sunt incuragiatóre aceste cuvinte pentru Romani'a, ele ne dovedescu, catu de multu s'au schimbatu ideile guvernului italianu in favorulu romaniloru si ne face se speramu, ca pe lēnga Françia si Itali'a si va tramine catu mai curéndu reprezentantulu seu diplomaticu la Bucuresci si va intrá astfeliu in relatiuni si mai strinse ca pēna acuma cu Romani'a. Tóta traganarea cu recunóscearea, se vede, a fostu numai unu productu alu unei regretabile neintielegeri a situatiunei reale interne din Romani'a.

In fine se anuntia, ca consiliulu ministeriulu turcescu ar' fi primitu tractatul de pace separatu russo-turcescu. Asemenea se anuntia, ca dilele aceste s'a subsemnatu protocolulu relativu la desiartarea localitati Spuz si la aceea a Podgorizei, care voru intrá in posesiunea Muntenegrului.

Retragerea d-lui „Illetékes“.

Colaboratorulu diuariului maghiaru dela Clusiu „Kelet“, respunde la articulu nostru din numerulu dela 18/30 Ianuarie printro scurta scrisóre ce o adreséza dela „Brasiovu“ redactorului numitei foi. Acest'a scrisóre, pe care o vedemu publicata in „Kelet“ Nr. 27 dela 4 Februarie st. n. suna din cuventu in cuventu asiá:

„A Gazet'a-nak“.

„Onorate domnule Redactoru! Cu sincera bucuria potu se scriu, ca „Gazet'a“ din Brasiovu a publicatu in numerulu 4 din an. cur. articulu meu din „Kelet“, intitulatu „Causa scolara si amagire“. Gratia d-lui Muresianu pentru acest'a. Acumu póte judecá in caus'a din cestiune romana de aici, de acasa, si si cea din Romani'a. „Intr'aceea d. Muresianu a mersu si mai departe si in Nr. 5, intr'unu articulu de fondu de 3 colóne respunde la scurt'a mea scrisóre. Dér' la acest'a eu nu potu respunde. In adeveru, ca eu unulu cá acel'a, care nu voiesce a recunósce, ca pamentulu acest'a, pe care locuimu, dela Brasiovu pēna la Pojoniu, de o miia de ani incóce se numesce Magyarország; caruia tocmai legea sanctionata nu-i e dupa gustu: eu cu unu astfeliu de patriotu (?) nu potu se stau de vorba. Deca densului nu-i place legea instructiunei poporale, se agiteze in contra-i, tocma pēna atunci, pēna candu pe cale constitutionalu se va aduce o lege dupa gustulu lui, dér' eu nu-lu potu insoçi pe terenulu acest'a. Deca nu scie, ca in comitatulu „Brasiovului se afla si scóla poporala cu limb'a instructiunei romana, n'am ce-i face.

„La tóta intemplarea se-si noteze d. Muresianu, ca scriitoriulu acestoru sire nepretentióse nu sta, „Dómne feresce (a világért), asiá de susu, ca se póta scrie dupa inspiratiunile ministeriului Tisza-Trefort; ci elu scrie asiá, cumu 'i dictéza anim'a si mintea s'a maghiara. Deca „Gazet'a“ nici cu „Telegrafulu Romanu“ nu póte fi de-o parere. Scriitoriulu acestoru rânduri nu vrea se fia atatu de inchipuitu, ca se créda, ca ar' fi in stare de a întórce pe „Gazet'a“ pe-o alta cale, mai patriotica.“

„Brasiovu, 31 Ianuarie 1879.

„Illetékes.“

La acest'a scrisóre avemu se reflectamu urmatóriele:

Cu surprindere amu veditu, ca d. „Illetékes“ ni se descopere ca brasioveanu. Asiádér', presupunendu, ca datarea scrisórei sale este esacta, d.-lui se aflá in cea mai mare apropiare de biuroulu redactiunei nóstre si deca a voitu se ne dé consilie, cari se le transmitemu si fratiloru nostri din Romani'a, era mai consultu ca se se ostenésca pēna la noi si se nu faca drumulu celu lungu pe la Clusiu, in celelaltu coltiu alu Transilvaniei. Noi l'amu fi primitu cu tóta politeti'a si amu fi statu bucuros de vorba cu d.-lui asupra tuturoru cestiuniloru ce ar' fi voitu se ni le puna. Astfeliu amu fi avutu ocaziune se ne spunemu parerile unulu altui'a mai francu, mai negenatu si mai claru decatu s'a potutu pe calea publicitatii si amu fi potutu se ajungemu mai lesne la óre-care intielegere. Dér' d. „Illetékes“, cumu se vede din scrisórea de susu, n'a voitu niciodata se afle parerile nóstre, se se intielega cu noi, ci a voitu numai se ne impuna parerea d-sale, se ne faca se credemu, ce crede d-s'a. Atunci bine a facutu, ca n'a mai venitu la noi, ca-ci noi n'avemu vreme se stamu de vorba cu teroristi de aceea, cari nu voru se mai cunósca alta parere, altu argumentu, decatu acel'a ce afla intrare in creerii loru pasiunati. Deca d. „Illetékes“ nu póte se respunda la argumente aduse de noi, de ce ne-a mai pusu atatea intrebari in articulu seu din „Kelet“? Ce a voitu se afle dela noi mai multu decatu parerea nóstra motivata? Ori-ca a crediutu, ca datorita nóstra „patriotica“, erá se tacemu, se lasamu se ne atace d.-lui dupa placu, se ne impute, ca vomu se amagimu poporulu, pentru-ca nu-i recomandamu se-si tramine copiii la scólele maghiare si pentru-ca sustienemu, ca legea de instructiune esistenta este in multe privintie asupritóre pentru noi? Reu s'a insielatu d-lu „Illetékes“, deca a asteptatu dela noi unu astfeliu de „patriotismu“, care se ne faca se uitamu de cea mai santa datorita, ce-o avemu ca publicisti facia de cele trei milióne de romani, cari locuiescu nu de o miia ci de aprópe doue mi de ani in Transilvani'a si Ungari'a.

D-lu „Illetékes“ dovedesce o mare necunoscintia de istoria tieriloru acestora, deca sustiene, ca pamentulu, pe care traimu dela Brasiovu pēna la Pojoniu (Pressburg) se numesce de o miia de ani „Magyarország“. Ilu rogamu ca in punctulu acest'a se se informeze mai bine nu dela istorici romani, ci dela cei maghiari. Erori de aceste i le si iertamu bucuros in sperantia, ca si le va corege cu timpulu, nu potemu inse se i iertamu semnu de intrebare, cu care pune la indoiea patriotismulu nostru, ca-ci nu ne vine a crede, ca colegulu nostru dela „Kelet“ se fi adausu acestu semnu de intrebare. Deunde si pe ce basa isi iea cutezanti'a d. „Illetékes“ ca sub acestu nume anonim adresandu-se catra persóna redactorului fóiei nóstre se-si puna la intrebare patriotismulu seu? Ilu indreptatiesce óre la acest'a impregiurarea, ca noa nu ne place legea instructiunei poporale? Se ne spuna d.-lui, câte legi sanctionate sunt dupa gustulu maghiariloru si mai cu séma dupa a celoru din opozitiune? Si óre pentru aceea acest'i au incetatu se fia buni patrioti? D. „Illetékes“ recunósce, ca si noi ne aflamu in opozitiune, de ce dér' ne ataca simtiulu patrioticu? — Snntemu prin urmare in dreptu a asteptá, ca d. „Illetékes“, ca omu de onóre ne va dá in privinti'a acest'a o declaratiune satisfacetóre in publicu.

In fine inca câteva observari. Candu amu disu noi, ca in comitatulu Brasiovului nu sunt scóle poporale cu limb'a de instructiune romanésca? Ca-ci dóra despre aceste a fostu vorb'a, ca nu intimpina nici unu spriginu din partea statului! — D-lu corespondentu alu lui „Kelet“ ne mai face atenti, ca densulu nu sta asiá de susu ca se póta scrie dupa inspiratiunile d-loru Tisza-Trefort. Noi nici n'am sustienutu acest'a, ci amu disu numai, ca organulu „Kelet“ representa ideile acestoru domni. D. „Illetékes“ mai adauge, ca elu serie

asiá, „cumu 'i dictéza anim'a si mintea s'a maghiara“ si apoi totu cere dela noi cá se congla-
suimu cu elu in tóte. Aceea dóra nu o va negá,
cá noi suntemu romani si cá prin urmare si noi
trebuie se scriemu asiá, cumu ne dictéza anim'a
si mintea nóstra romanésca. Noi ceremu dela d.
„Illetékes“ mai multa judecata si mai puçina
anima exclusivu-maghiara, dór' d-lui nu ne concede
nici se avemu anima nici minte romanésca, cá-ci
pretinde cá se ne supunemu simtiemintelu si cugeta-
rei sale ultramaghiare, terroristice.

Declaratiunea ceruta dela camer'a romana.

Domniloru Ministri!

In urm'a decisiuniloru Congressului de Berlinu guver-
nulu si Camerile legiuitoare au recunoscutu in executarea din
parte-ne a dispositiuniloru tractatului, in ceea ce ne prive-
vesce, o necesitate politica de prim'a ordine.

Senatul si Camer'a deputatiloru prin motiuni si prin
adresele lor, prezentate Mariei Sale Regale Domnitoriului,
au declarat, cá este locu de a se intruni Camerile de re-
visiune pentru a redica restrictiunea din articolulu 7 din Con-
stitutiune, privitoare la inegalitatea politica din caus'a de
religiune.

Pentru a se poté inse convocá Camerile de revisiune,
Poterea legiuitoare, adeca Domnulu si Representatiunea na-
tionala, au a declará conformu articolului 129 din Consti-
tutiune, — „cá este de trebuintia a se supune revisiunii
„dispositiunile din Constitutiune anume aratate.“

In vederea acestor'a am onóre a propune consiliului de
ministri, a se supune Mariei Sale Regale Domnitoriului ur-
matórea declaratiune, care se va prezentá deliberarei si
primirei Corporiloru legiuitoare :

— Se declara, cá este de trebuintia a se supune re-
visiunii dispositiunile articolului 7 din Constitutiune.

Presedintele consiliului ministriloru :

Semnata : I. C. Bratianu.

Nr. 26, la 11 Ianuarie 1879, Bucuresti.

Consiliulu ministriloru.

In sedinti'a s'a de astadi, Joi, 11 Ianuarie 1879.
Avendu in vedere propunerea facuta de d. presedinte alu
consiliului prin referatulu seu Nr. 26, si

adoptandu motivele din acestu referatu ;

decide a se supune la Inalt'a aprobare a Mariei Sale
Regale Domnitoriului, declaratiunea relativa la revisiunea
art 7 din Constitutiune, dupa care se va inaintá in deli-
berarea Corporiloru legiuitoare,

Semnati : I. C. Bratianu, D. Sturdza, I. Campineanu,
Eug. Statescu, M. Pherichide, G. Cantili.

Prea inaltiate Dómne!

Consiliulu de ministri in sedinti'a din 11/23 Ianuarie
1879, luandu in deliberare referatulu d-lui presedinte alu
consiliului de ministri sub Nr. 56, privitoriu la necesitatea,
ce este de a se supune revisiunii dispositiunii articolului 7
din Constitutiune, si adoptandu conclusiunile acelu referatu :

Venimu cu celu mai profundu respectu se supunemu
Mariei Sale Regale alaturatele Mesage, prin cari se inain-
téza in deliberarea si primirea Corporiloru legiuitoare ur-
matórea declaratiune :

„Se declare, cá este de trebuintia a se supune revisi-
„nei dispositiunile art. 7 din Constitutiune.“

Suntemu cu celu mai profundu respectu, Prea Inaltiate
Dómne, ai Mariei Sale Regale, prea plecati si prea supusi
servitori. (Urméza semnaturile ministriloru.)

Domniloru Deputati!

Consiliulu ministriloru prin diurnalulu seu din 11/23
Ianuarie 1879 aretandu'ni necesitatea, ce este de a se re-
visiui dispositiunea articolului 7 din Constitutiune ;

In virtutea art. 129 din pactulu nostru fundamentalu ;

Eu inaintezu in deliberarea si primirea Domniloru
vóstre alaturat'a declaratiune.

Datu in Bucuresti, la 12 Ianuarie 1879.

Carolu.

Declaratiune :

Adunarea Deputatiloru declara, cá este de trebuintia a
se supune revisiunii art. 7 din Constitutiune.

Presedintele consiliului ministriloru, ministru de interne
si ad interim la resbelu I. C. Bratianu; Ministru
financiloru Dem. Sturdza; Ministru afaceriloru straine
I. Campineanu; Ministru justitiei Eug. Statescu;
Ministru lucrariloru publice M. Pherichide; Ministru cul-
teloru si alu instructiunii publice G. Cantili.

Romani'a si Franci'a.

Cetimu in „Républic'a françesa“ :

Amu semnalatu acumu doue dile faptele, ce s'au petre-
cutu in Dobrogea si care sunt cu totul in onórea Romani-
loru. Modululu, cumu s'a datu dreptate nefericitoru musul-
mani din acea tíera este, din cele mai laudabile in elu
insusi; dór' in ochii nostri elu are unu meritu speciale,
pentru-cá demonstra ómeniloru celoru mai preveniti, cá in
Romani'a domnesce unu spiritulu de adeverata tolerantia.
Candu vedemu pe Turcii si pe Tatarii mohamedani din Do-
brogea tractati cu atat'a caritate si echitate, cumu amu mai

poté pune in indoieála firm'a resolutiune a guvernului din
Bucuresci de a face, cá Israelitii se beneficieze de stipula-
tiunile tractatului dela Berlinu in favórea libertatii de con-
sciintia? De aceea staruimu a spune, cá a refúsá mai multu
timpu de a acreditá ministri resiedenti pe lóngea principele
Carolu ar' fi o adeverata nedreptate din partea poteriloru
europene, si pe lóngea acést'a ar' poté fi si o gresiála. In-
tardiendu mai multu a recunósce diplomaticesce independen-
ti'a Romaniei, ne espunemu fórté de a isbi simtiemintulu
nationalu si de a face se se aléga pentru revisiunea Con-
stitutiunii o Camera reu voitóre pentru comunitatea ebraica
din Romani'a. Este doveditu, cá acumu opiniunea publica
romana nu 'i este ostila; ea nu reclama altceva, de catu
garantii in contr'a introducerii subite in natiune a catorva
sute de mii de Evrei polonesi si russi, lacomi de a se bu-
curá de drepturile de cetatieni romani, dór' dispusi a nu
primi si sarcinele. Amu sdusu, catu de puçinu interessu
merita acést'a categoria de Individui, pe candu adeveratii
Israelitii romani (?) sunt demni de ingrigirea Europei. Cu
tóte acestea ne tememu, cá o mai lunga impotrivire la do-
rintiele atatu de legitime ale Romaniloru se nu 'i indispuie,
prin nedreptatea ei, in contr'a intregii colonii evreesci fora
esceptiune si cá se nu se compromita caus'a partii respec-
tabile si in adeveru romane (!) a comunitatii israelite, spre
marea satisfacere a unoru aventurieru puçinu recomandabili.

D i v e r s e .

(Societatea de lectura „Iuli'a“) a
junimei romane dela universitatea din Clusiu va
arangiá la 17 Februarie st. n. 1879 in sala re-
dutei urbane unu concertu de clamaric u-
musicalu impreunatu cu dansu. Se va jocá si
„Calusiariulu“ de catra juni imbracati in costumu
nationalu. Contribuiri maranimóse in favórea so-
cietatii de lectura se voru cuitá prin diuaristica.
Comitetulu arangiatoriu e compusu din d-nii Teo-
doru Mihalyi presedinte Vincentiu Nicóra, secre-
tariu si membrii Ales. Popu med., Beniaminu Popu,
Ales. Pop jur. Em. Porutiu, si Gavrilu Onisioru.

(Ceremonialulu Congressului fran-
cesu.) Congressulu pentru alegerea Presedintelui
Republicei trebuia se se intrunésca in sala Camerei
deputatiloru. Presedintele Senatului si membrii
biuroului trebuiau dór' se mérga dela Senatu péné-
la Camera, strabatédu tóte apartamentele dela
Palatu, pe o lungime de 500 metri. Pe totu per-
cursulu erá unu indoitu réndu neintreruptu de
soldati, 1-ulu regimentu de geniu si de gendar-
meri'a. La 4 óre cortegiulu se formá si plecá
dela Senatu in ordinea urmatóre: 1. Trei usieri
dela Senatu in mare tienuta, cu lantiu de argintu
la gatu, cu spad'a si avédu capulu descoperitu.
2. Capulu usieriloru; presedintele Martel; vice-
presedintii: Pelletanu, Le Royer, comitele Rampon
si generale Ladmirault; secretarii: secretarul-
generale alu presedintiei; capulu si subcapulu de
cabinetu alu d-lui Martel si feciorii presedintiei
in mare tienuta. Pe totu percursulu dobele bateau
si trupele presintau armele. Unu capitanu si unu
locoteninte de geniu in tienuta de parada, cu sa-
bi'a scósa, insoçiau pe presedintele Senatului, unulu
lá drépt'a si celalaltu la sténg'a. Astfelu corte-
giulu sosi in sala Congressului. „Rom.“

(In Camer'a italiana,) ministru de
resbelu a depusu proiecte de legi pentru deschi-
derea de credite estraordinare la bugetulu resbelu-
lului: pentru confectionare de pusci, pentru infini-
tiarea unei fabrice de arme dincóce de Apenini,
pentru aprovizionari in vederea unei mobilisari,
pentru infiintarea de poligóne de artileria, pentru
lucrari ale corpului de geniu, pentru cai nationale
si cai ferate, pentru procurarea de mediuloce de
transportu si materialu de artileria, pentru inzes-
trarea corpului de geniu si pentru lucrari de in-
tariri. Celelalte credite sunt pentru intarirea frun-
tariiloru si alte fortificatiuni pentru securantia statu-
lui. Sum'a totala a creditelor suplimentare se
urca la 90 milióne, platibile in 4 ani. Camer'a
a admisu urgenti'a pentru aceste proiecte.

(O calculatiune curiósá.) Omulu,
stapanulu pamentului, nu poté trai in lumea ast'a
fora de lucru, si candu n'are ce lucrá, 'si cauta
lucru numai decatu. Nici o pedépsa pentru omu
nu este mai grea, decatu a'lu tiené inchisu singuru
si a nu-i dá nimic'a de lucru. Asiá mai deunadi
unu omu in Parisu, neavendu altceva de lucru, se
apucá cu tóta seriozitatea de a calculá, cáta za-
pada a caditu in Parisu si cáta caldura s'ar' re-
cere, pentru cá se se topésca tóta zapada din acelu
mare orasiu. Éta ce dice cu privire la acea cu-
riósá calculatiune diuariulu din Parisu „Figaro“.
In septeman'a trecuta a caditu in Parisu pe o
suprafacia de 7802 hectare si in grosime aprópe
de 20 c. m. o multime de zapada, care representa

unu volumu (bulgáru) de 15.604,000 m. cubici.
Spre a topi acestu volumu de zapada, trebuie
117.030.000,000 unitati de caldura, adeca cal-
dur'a ce s'ar' desvoltá prin combustiunea (arderea)
a 14.628,780 de kilograme de carbuni séu 14,728
tóne. Déca admitemu, cá unu vagonu de carbuni
contiene 10 tóne. si cá lungimea s'a e de 4 m.
50 c. dela unu capu la celalaltu, trenulu, care ar'
cará acést'a greutate de carbuni, ar' fi compusu
de 1643 vagóne si ar' avé 11 kilometri de lun-
gime, aprópe 3 leghe. Acuma de s'ar' topi acést'a
multime de zapada deodata, la unu momentu datu,
Parisulu ar' fi dusu de pe lumea acést'a. Dér'
fiindu-cá desghetiulu naturalu nu se intempla nici-
odata momentanu, de aceea va scapá Parisulu,
lucéferulu lumii intregi, de potopulu lui Noe. Óre
ce s'ar' intemplá cu lumea ast'a, candu s'ar' topi
ghiatia de pe la amendoi polii pamentului? Atunci
nu le-ar' amblá pré bine ómeniloru si mai cu
séma Russii ar' pati-o, catu se poté de reu, cá
pe ei i-ar' ajunge mai antaiu potopulu, care s'ar'
revarsá dela polulu nordicu. De potopu Russii
deocamdata voru scapá, cá acumu in emisfer'a nor-
dica domnesce asianumita perioda de ghiatia, care
dupa calculele minutióse ale geologiloru, paleonto-
logiloru duréza dupa unii 12,000 de ani, éra dupa
altii 21,000 de ani, in care timpu ghiatia vine
póna pe la ecuatoru, dupa aceea se trage éra
póna la polu. Póte, cá asta inca e o cauza de Muscalii
tragu de multu cu atat'a doru cátra tierile meri-
dionale, si dupa ce s'au asediatu odata bine in
provinciile Turciei europene, numai de frica le
parasescu. Acuma vomu vedé la primavéra, cá óre
se voru intórce Russii de buna voie din tíer'a
trandafiriloru si a cadéneloru, séu cá sunt totu
cei vechi si astépta, cá se-i mane Europ'a cu de
a sil'a ér' acolo, de unde au venit. Acela ar' fi
matematicu bunu si ingeniosu, care ar' poté des-
legá acést'a problema, si cá Andrassy alu nostru,
ce faciá acra ar' mai face, candu s'ar' pomeni
intr'o diminétia din lun'a lui Maiu cu o placinta
dela Gorciacoff, cá cazacii lui nu voru parasí pen-
insul'a balcanica, póna nu voru esí Austriacii din
Bosni'a si Herzegovina!

(Mesuri in contra Ciumei.) Spre a se
ocoli, cá se nu se aduca bóle lipiciose din Russi'a
guvernulu austriacu orenduesce in cointelegere cu
guvernulu regiu ungurescu: Este oprita importarea
si transportarea urmatóreloru obiecte din
Russi'a peste hotarele monarchiei austro-ungare:
premenele si asternuturi intrebuintiate, vestminte
intrebuintiate, totu feliulu de sdrantie, remasitie
de harthia, blanarii, cojóce, pei, pei de óie si de
capra jumătate argasite, precumu si bine pregatite,
besici, matie verdi si uscate, matie sarate, pésla,
peru, peri de porcu, pene, icre, pesci si balsamu
de sarepta. 2. Premenele, vestmintele si alte
lucruri, ce le duce calatoriulu cu sine spre a s'a
intrebuintiare, sunt scóse de sub oprirea din punctulu
1. Dimensiunea si modulu, in care se voru desin-
fectioná astfelu de obiecte, se reserva unei dis-
positiunii speciale. 3. Importarea si transportarea
lanei din Russi'a este permisa, dupa ce s'a des-
infectionatu; la lan'a, ce s'a spalatu in fabrica,
ajunge desinfectiunea embalagiului; desinfectiunea
lanei spalate in fabrica se va face cu acidu sul-
furicu in localuri inchise. 4. Ordinulu ministeriu-
lui de interne, de finace si de comerciu dia
7 Iuniu 1878 pentru oprirea importului si trans-
portului peneloru de patu se modifica astfelu, cá
din imperiulu germanu penele de patu se potu
importá si transportá. 5. Spesele de desinfectiune
le voru portá partile respective. Ordinatiunea presenta
intra in viétia din diu'a, candu s'a publicatu.
Subscrisi sunt: Auersperg, Chlumecky, Pretis.
(Unu asemenea ordinu s'a datu si in Germani'a.)

(Discursu despre metodulu de a
vindécá Ciurma.) Intr'o adunare, ce-o tie-
nura medicii russesci in 23 Ianuarie n. in Peters-
burg rostí professorulu Ciudnevskii unu discursu
despre metodulu, de a vindécá ciurma. In societate,
in poporu si in sciintia medicala 'si incepú tene-
rulu erudit referatulu seu, — domnesce con-
vingerea profunda, cá ciurma nu se poté vindécá.
Acést'a parere este cu totul gresita. Dupa cumu
se asigura, moru de ciurma 96 percente. Ast'a nu
trebuie se se intemple. Dupa parerea referentului
cium'a se poté vindécá in cele mai multe casuri
si procentele de mortalitate se potu reduce mai la
procentele tifusuriloru. Tóte depindu dela mesurile
profilactice, ce s'au luat si dela terapia (ingri-
gire). Mesurile profilactice sunt: Departarea bol-
navului din loculu, unde s'a bolnavitu si cu atatu
mai curédu, cu atat'a mai bine, ventilarea poter-
nica si continua a odaii bolnavului, in care casu

se aiba grige, că se nu vîna nici o suflare de ventu din amblatôre, escrementele bolnavului sunt de a se nimici; spre a micșorâ temperatur'a corpului, sunt de lipsa, că la ori-ce bôla tifôsa, bai de vana pēna la + 25 graduri; marindu-se temperatur'a trupului, sunt a se întrebuinti mai adeseori bai de vana de o temperatura, care se nu fia mai mica de + 20 graduri. Intr'aceea ar' avé se se cuprinda cur'a paliativa; cur'a speciala are de problema de a nimici otrav'a ciumei, séu de a-o scôte din organismulu celu bolnavu. Din cauza inse, că nu cunoscemu fiint'a miasmelor ciumei, de aceea nici nu le potemu nimici, dér' le potemu scôte din trupulu bolnavului prin pele, prin runchi, prin plumani; de aceea si trebuie îndreptata atentiune cu totulu deosebita asupra functiunei mai puternice a acestoru organe. La ciurma pelea se usuca, secretiunea sudôrei încetéza, mai totu asiá si secretiunea urinului. Asiádér' insemnéze acésta, că veinulu ciumei nu se scôte din organe, si că pe lēnga inveninarea organismului prin ciurma se insoșește si inveninarea prin substantiele secretionarie, cari nu se duc din trupulu omenescu. Pentru de a mari activitatea pelii, servescu mai bine bái in cadi (vana), séu si stropiri reci. Că mediulôce interne se potu numi: apa de cloru alcoholu pentru persônele, cari sunt dedate cu elu. Candu se întrebuintéza mediulôce narcotice, se cere mare precautiune. Chininu se se dé in mari dose. Dintre mediulôcele esterne pomenesce profesorulu Ciudnovskii clistire reci. Emplastru de musce spanice, lipitorile si bumbusiorii bortiti se nu se întrebuinteaze. In fine profesorulu Ciudnovskii se pronuncia in contr'a întrebuintarii mediulôceloru de desinfectiune la cura, pentru-că elu e tare convinsu, că ciurma nu-i contagiôsa. (?)

(Bôl'a de vite.) Conformu unei aretari oficiôse bôl'a de vite a eruptu din nou in Romani'a in comunele Rucher si Orate, 2 ôre îndepartate de granitia. Din acést'a cauza s'a constituitu in comitatulu Fagarasiului unu cercu de bôla din comunele Sionea, Fundat'a, Magur'a, Branulu de Josu, Pôrt'a, Predealu, Sohodolu si Tohanulu nou. Deodata cu acést'a la vam'a Romaniei s'a opritu intrarea viteloru rumegatôre si productele provenite dela aceste vite. Numai lan'a spelata in fabrica si pachetata in saci, matie uscate ori sarate pachetate in ladi séu buti, seu topitu si branza au conformu §-lui 13 alu art. de lege, XX: 1874 limitu de trecere.

(O relicuia insemnata) a venitu din capital'a Franței in Ungari'a. Acést'a relicuia este furc'a de torsu, de care s'a folositu regin'a Mari'a Antoaneta, candu se aflá in prinsóre. Dupa ce a fostu osendita regin'a la mórte, furc'a veni in manile unei femei, care erá pe langa regin'a, si dela acést'a trecu la famili'a de Brassy-Raincin si cea mai de pe urma reprezentanta din acésta familia a fostu domn'a de Raincin, care tocmai acuma a moritu. Furc'a acést'a a figuratu la espositiunea din 1867, unde mai antaiu s'a disputatu indentitatea ei, dér' dupa aceea i s'a recunoscutu definitivu. Furc'a e de lemnu de abanosu si ferecata cu argintu; fusulu e de osu de elefantu; se mai vede inca unu picu din caierulu, ce l'a lasatu nefericit'a regina. Acést'a furca trece acumu prin testamentu dela dómn'a Raincin in proprietatea unei dame maghiare. Acést'a furca sta in strinsa legatura cu istori'a politica a Franței de acumu 90 ani.

(Bulgarii din Macedoni'a.) O correspondintia din Filipopoli a diuarului „Standard“ din Londr'a comunica, că între Bulgarii din Macedoni'a circula nesce proclamatii pentru o rescôla contr'a puterii turcesci. O multime de arme si de munitiuni s'au trimisu in Macedoni'a. Bulgarii din Rumeli'a se inarméza si densii. Russii sustienu, că o resistentia armata a locuitorilor din Rumeli'a contr'a întôrcerei Turciloru ar' schimbá cu totulu situati'a. Guvernulu russescu a ordonat inmultirea vaseloru flotei din Marea Mediterana.

(O crima in spaimentatôre.) — In calea Calarasiloru suburbia Delea Noua in Bucuresci s'a gasitu intrunu putiu unu omu mortu. Cadavru lu erá parlitu si pareá a fi arsu cu petroleu. Se dice, că victim'a ar' fi unu sub-comisariu, care, ducendu-se la unu tarabagiu, cá se constate greutatea panei, ar' fi fostu omoritu, arsu in captoriu si apoi aruncatu in putiulu, in care a fostu gasitu. S'a arestatu unu individu banuitu de acestu omoru.

(O reminiscintia istorica despre Ciurma.) In secululu trecut pe la 1786 a fostu bantuita tare tiér'a Barsei de ciurma asiatica, des-

pre care a publicatu Dr. Mihail Neustaedter, protomedicu in marele principatu alu Transilvaniei, o carte de 138 de pagini in tipografi'a lui Martin Hochmeister din Sibiu 1793. In acest'a carte arata autorulu, că atunci cium'a s'a adusu in tiér'a Barsei printru unu ciobanasu, care s'a intorsu din muntii marginasi acasa la Rēnovu, de unde apoi s'a dusu in Branu, la Codlea, Holbavu si la Tientiari. Totu deodata descrie metodele de vindecare, câtii s'au bolnavitu, si câtii au muritu si s'au insanatosiatu. In memorat'a carte se afla pe pagin'a 107 si formul'a de juramentu, pe care trebuie se-lu depuna toti locuitorii de prin localitatile incumate, inainte de a fi absolviti. Acestu juramentu suna din cuventu in cuventu, dupa cumu urméza: „Eu N. N. juru pe Dumnedieu, pe a totu puterniculu tata, fiu si santulu duhu, pe sant'a si prémari'ta trinitate, că dupa curatiani'a poruncita si facuta tôte lucrurile, cari se potu infectá si se afla in averea mea, precumu vestminte, unelte de casa, asternutu, inu, canepa, bumbacu, si alte tieseturi de, aceste panza, lana, si cele ce se lucréza din lana le-am supusu curatieniiei prescise fara de a ascunde catusi de puçinu, si prin urmare am curatitu tóta averea mea ciurmôsa, pēna la bucat'a cea mai mica, séu am datu la alti si mi-le curatie; mai incolo, că din casele intr'adeveru ciumate séu dela ómeni ciumati, catu a tienutu inchisôrea (isolarea), n'amu primitu nici o marfa ciumatôsa, nici vestminte, nici asternutu, nici panza, nici lana lucrata si nelucrata si altele, nici n'am datu altoru se mi-le aduca; dincontra m'am pazitu cu mare grige si nici la ai mei nu le-am iertatu, se aduca, séu se ascunda lucruri de aceea in cuprinsulu meu cu scirea mea, si că in urma eu, déca pēna la total'a absolvire asiú aflá, că altu cineva ar' fi dusu séu ar' fi ascunsu ceva din casele ciumate, acésta dupa datori'a ce-mi e impusa fara intardiare voiu arata-o la loculu cuviinciosu, că se se póta intimpiná pericululu de cu vreme. Asia se-mi ajute Ddieu si se-mi dé fericirea vecinica!“ —

Literariu.

- („Atenculu romanu.“) Programulu conferintieloru, ce se voru tiené in anulu acest'a in „Ateneulu Romanu“ din Bucuresci, este urmatorulu:
- D. D. P. Vioreanu: Despre suveranitate si delegatiunea exercitiului ei. Sistemulu electoralu si dreptulu minoritatiloru de a fi reprezentate.
- D. Dr. Felix despre igien'a alimentatiunei.
- D. N. Ionescu: Romanii si Bulgarii in peninsula balcanica si in specialu in secululu XIII.
- D. G. Marianu: Ciocoi vechi, — schitie de moravuri.
- D. Dr. Petrinii despre amelioratiunea speciilor umane.
- D. V. A. Urechia despre literatur'a negativa.
- D. St. C. Mihailescu: Cestiuni sociologice.
- D. Disescu: Legile si femeia.
- D. G. Sionu: Lectur'a unei comedii originale.
- D. P. S. Aurelianu: Populatiunea din punctulu de vedere economicu si politicu.
- D. D. Laurianu despre Heliade.
- D. A. Vericeanu: Conditiumile productivitatiei muncii.
- D. D. I. Ghic'a despre instructiunea secundara.
- D. G. Dem. Teodorescu despre colinde si basme.
- D. C. A. Arionu despre fabula. Lafontaine si Alexandrescu.
- D. A. Odobescu despre istori'a ieroglifica a lui Dimitrie Cantemiru.
- D. D. Olanescu despre poesia.
- D. C. Stancescu despre portretn.
- D. M. Balsiu despre moneta.
- D. C. Esarcu: Diplomati'a venetiana in Orientu. Reporturile ambasadoriloru venetiani la Constantinopolu studiate cá sorginta a istoriei nôstre nationale.

Clusiu, 15/27 Ianuarie 1879.

Multiamita publica. — Societatea de lectura „Iuliu“ a junimei romane dela universitatea din Clusiu a avutu onóre in anulu decursu 1878 a primii gratis urmatoriele diuarie si carti romanesci: „Gazet'a Transilvaniei“ (regulatu), „Observatoriulu“ (in parte), „Economulu“ si „Foi'a scolastica“ (regulatu), „Higien'a si Scôla“ (regulatu); din Romani'a: „Convorbiri literare“ (regulatu), „Femeia romana“ (patrariulu ultimulu alu anului), „Perdafulu“ (patr. ult.), „Calendariu pro 1879“ de M. Calinescu, „Motii si Curcanii“ de Odobescu, „Crestinismulu in Dacia“ de G. Enuceanu si „Apologia“ de Dr. Gregoriu Silasi. — Deci ne simtimu de placuta datorintia in numele soc. „Iuliu“ a esprimá cea mai caldura multiamita atatu prea stimatiloru d-ni redactori ai fôieloru, catu si onoratiloru d-ni autori ai opuriloru mai susu amentite, si i rogamu cá se nu incete nici in anulu nou sositu 1879, de a fi spriginitorii junei nôstre societati.

Totodata aducemu la cunoscintia onoratului publicu cumu-ca soc. „Iuliu“ face mari pregatiri la concertulu in preunatu cu balu, ce lu va tiené in acestu carnevalu. Comitetulu arangiatoriu s'a formatu deja si lucra din tôte partile; deci numai dela partinirea onoratului publicu roman din Clusiu si din giuru depinde, că acésta petrecere curat romanésca, la care se va jóca si indatinatulu saltu istoricu nationalu „Calusierulu“, se reéasa in anulu acest'a cu mult mai frumosu si mai splendidu, decatu in trecut.

Primitu, d-le Redactoru, asigurarea destinsiei consideratiuni, cu care ne subsemnamu:

Teodoru Mihali,
v.-presiedinte.

Petru Dulfu,
secretariu.

A aparutu

2-

Catalogulu generalu de sementie

fôrte amenuntitu si bogatu ilustratu (contienendu: Sementie si plante cu radacini cepôse spre cea mai bogata alegere cu pretiurile cele mai eftine) si se tramite la cerere franco si gratis.

La fiecare comanda se adauge gratis unu opu frumos ajustatu, contienendu: 1. lucrurile in gradina pentru fie care luna din anu, 2. cultur'a sparangenului (Spargel), 3. cultur'a anginareloru (Artischoke), 4. 120 ilustratiuni de diferite plante.

Prim'a agentura ung. pentru hortii- si agricultura

ADOLF D. FREUND,

Magazinu de sementie, Budapesta, Thoneth

DEMETRIU SELAGIANU,

advocatu,

aduce la cunoscintia onoratului publicu, că incependu dela 10 Ianuaru a. c. st. n. si-a deschisu kancelari'a advocatuala in Ving'a (comitatulu Temisioerei) strad'a principala Nr. 238 si că si oferéza servitiulu advocatiale onoratulu publicu in tôte afacerile de natura juridica, anume: caus processuale civile si criminale, — cause urbariale de cartea funduara, de lasaminte etc. si ca primesce substitutiuni, comisiuni si interventiuni in ori-ce cauza de natura juridica, administrativa si financiara etc. In afacerile ce i se voru incredintia, va procede cu consciintia, acuratetia si punctualitate.

Nr. 1950/polit. 1878.

3-3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de medicu comunalu pentru opidulu Hatiegu pe bas'a art. de lege XII ex 1876. § 143, 144 si 145 se escrie concursu pēna inclusive 15 Februaru 1879 cu salariulu anualu de 400 fl. val. austr. Voitorii de a compete la acestu postu, au a-si asterne rogarile instruite cu documentele necesarie la subscrisulu magistratu pēna la terminulu amintitu.

Hatiegu, in 28 Decembre 1878.

Din siedinti'a reprezentatiei opidane.

Vots, prim. subs.

Fôrte importantu!

In depositoryulu de incaltiaminte alu lui

I. Sabadeanu,

in Brasiovu, strad'a Caldareniloru Nr. 493, costa:

4³/₄ fl. v. a. 1 parechia ghete barbatesci tari cu

2 talpi vachsu, marochinu s. c. l.

3³/₄ fl. v. a. 1 parechia ghete de dame, tari cu

2 talpi, vitielu, gems, marochinu etc.

2 fl. v. a. 1 parechia ghete pentru copii si 2¹/₂

fl. 1 parechia ghete pentru fetitie, tari, cu 2

talpi, de vitielu, marochinu etc.

Si dupa mesura se póte comandá acést'a incaltiaminte.

Pretiurile acestea se intielege per cass'a (bani gat'a).

Celoru, cari cumpera séu comanda in en gros

(cu toptanulu), li se face si alte modificari in

pretiuri.

Tôte alte incaltiaminte de luesu etc. sunt

tare scadiute in pretiuri. Lagaru mare de

totufeliulu de incaltiaminte barbatesci, de dame

si copii: peste 3 mii parechi fabricatu propriu, germanu si francesu.

Assortimentu mare in palarii si siepci

pentru barbati si copii cu pretiuri fôrte eftine.

Comande din afara se efectuéza promptu si

franco se primesce inapoi ce nu convine.

Alifia a vindecá bataturi (ochiuri) si degeraturi á 30 si 50 cr. cuth'a. 1—*

Fôrte importantu!

Fôrte importantu!

Fôrte importantu!

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 7 Februaru st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.60	Oblig. rurali ungare .	75.2
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu).	62.85	" " Banat-Timis.	80.5
Losurile din 1860 .	113.40	" " transilvane.	75.5
Actiunilebanței nation.	736.—	" " croato-slav.	85.—
" instit. de creditu	215.—	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni.	116.15	Galbini imperatesci .	5.5
		Napoleond'ori . . .	9.32 ¹ / ₂
		Marci 100 imp. germ. .	57.8

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.